

Η Ελλάδα κατατάσσεται 29η στην Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης του 2024

Δημοσιεύθηκε πριν από τη Σύνοδο Κορυφής του ΟΗΕ για το Μέλλον, η [9η έκδοση της Έκθεσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη \(SDR\)](#) από το [Δίκτυο Λύσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ \(SDSN\)](#) και προτείνει βασικές μεταρρυθμίσεις που είναι απαραίτητες στο Σύστημα του ΟΗΕ για την ενίσχυση της παγκόσμιας συνεργασίας και της χρηματοδότησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη/για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα.

Κατά μέσο όρο, σε **παγκόσμιο επίπεδο, μόνο το 16% των στόχων των SDG βρίσκονται σε καλό δρόμο** για να επιτευχθούν μέχρι το 2030, ενώ το υπόλοιπο 84% παρουσιάζει περιορισμένη πρόοδο ή και οπισθοδρόμηση. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η πρόοδος των SDG έχει παραμείνει στάσιμη από το 2020, με τους SDG 2 (Μηδενική Πείνα), SDG 11 (Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες), SDG 14 (Ζωή στο Νερό), SDG 15 (Ζωή στη Στεριά) και SDG 16 (Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί) να είναι ιδιαίτερα εκτός πορείας. Κάθε χώρα στον κόσμο έχει το δικό της μοναδικό σύνολο προκλήσεων και ευκαιριών στην πορεία προς τη βιωσιμότητα. Οι **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)**, που έχουν υιοθετηθεί από όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών, παρέχουν ένα παγκόσμιο πλαίσιο για την εξάλειψη της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη διασφάλιση της ευημερίας για όλους. Η Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης 2024, που παράγεται από το Δίκτυο Λύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (SDSN) για 9η συνεχή χρονιά, παρέχει μια ανεξάρτητη ποσοτική αξιολόγηση της προόδου των χωρών παγκοσμίως προς τους SDGs. Σύμφωνα με την έκθεση, **η Ελλάδα κατατάσσεται 29η** από τις 193 χώρες, με μέτρια πρόοδο σε αρκετούς στόχους και με σκορ 78,7 από 100, πάνω από τον περιφερειακό μέσο όρο (77,2 από 100). Βρίσκεται μπροστά από χώρες όπως η Βουλγαρία ή η Αλβανία, αλλά πίσω από τις σκανδιναβικές χώρες, οι οποίες βρίσκονται μεταξύ των δέκα κορυφαίων χωρών ως προς την εφαρμογή των SDGs.

Βρισκόμενη στη λεκάνη της Μεσογείου, **η Ελλάδα** χαρακτηρίζεται από πλούσια βιοποικιλότητα και τεράστιο ηλιακό και αιολικό δυναμικό, ενώ αποτελεί σταυροδρόμι, συνδέοντας την Ευρώπη με την Αφρική και την Ανατολή. Με πληθυσμό πάνω από 10.480.000 κατοίκους, η Ελλάδα αντιμετωπίζει μια πληθώρα προκλήσεων βιωσιμότητας που απαιτούν προσοχή και συλλογική δράση. Αυτές οι προκλήσεις, που κυμαίνονται από μη υπεύθυνα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης, μέτρα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, κοινωνικές ανισότητες και πρόσβαση σε δικαστικούς θεσμούς και τις έγκαιρες ρυθμίσεις τους, τονίζουν την επείγουσα ανάγκη για στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης. Σύμφωνα με [το προφίλ της Ελλάδας στην Έκθεση SDR2024](#), **σημαντικές προκλήσεις παραμένουν για την επίτευξη του SDG 12** – Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή, καθώς η πρόοδος της εφαρμογής του μειώνεται και δεν έχει σημειωθεί βελτίωση σε σύγκριση με το περασμένο έτος. Οι πιθανές εξελίξεις στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια που μπορεί να έχουν επηρεάσει αυτή την κατάσταση περιλαμβάνουν την κακή απόδοση στη διαχείριση των αποβλήτων των δήμων και την αύξηση των εισαγωγών αγαθών που συνδέονται με εκπομπές αντιδρώντος αζώτου. Από την άλλη πλευρά, **ο SDG 13 – Δράση για το Κλίμα** εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις. Αυτό, σύμφωνα με το SDR, μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που συνδέονται με τις εισαγωγές έχουν αυξηθεί σημαντικά, ενώ οι

εκπομπές από την καύση και την οξειδωση των ορυκτών καυσίμων και από την παραγωγή τσιμέντου - ένας τομέας με υψηλή ενεργειακή ένταση - παρουσιάζουν ανοδική τάση, γεγονός που υπονομεύει τις άλλες προσπάθειες για την επίτευξη αυτού του στόχου. Τέλος, **ο SDG 16 – Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί παρουσιάζει μια στασιμότητα**, που χαρακτηρίζεται από σημαντικές προκλήσεις. Αυτές αφορούν μια καθοδική τάση όσον αφορά την έγκαιρη εκδίκαση διοικητικών υποθέσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, την προσιτότητα και προσβασιμότητα δικαστικών θεμάτων, καθώς και μια πολύ προβληματική κατάσταση στον Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου.

Το SDR 2024 παρουσιάζει επίσης ένα νέο δείκτη υποστήριξης των χωρών προς τον πολυμερισμό βάσει του ΟΗΕ, μετρώντας τη δέσμευση των χωρών και την προσήλωσή τους στο σύστημα και τις αρχές του ΟΗΕ. **Η Ελλάδα κατατάσσεται 165η** σε αυτόν τον δείκτη.

Από την άλλη πλευρά, η Ελλάδα τα πάει **σχετικά καλά σε αρκετούς SDGs, όπως ο SDG 1 – Μηδενική Φτώχεια**. Σε σύγκριση με πέρυσι, το σκορ είναι επίσης **υψηλότερο για τον SDG 6 – Καθαρό Νερό** και Αποχέτευση, καθώς η πρόοδος της εφαρμογής του βελτιώνεται μέτρια σύμφωνα με το προφίλ της Ελλάδας στο SDR. Επιπλέον, από την έναρξη πρωτοβουλιών όπως **“Roadless Mountains”** και **“Fully Protected Beaches”** η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο, που οφείλεται ιδιαίτερα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής. Επιπλέον, με την υιοθέτηση πολιτικών όπως οι απαγορεύσεις της αλιείας με μηχανότρατα, μπορούμε να ελαχιστοποιήσουμε την ακούσια, αλλά έμμεση υποβάθμιση του θαλάσσιου βυθού και της θαλάσσιας βιοποικιλότητας (SDG 14 – Ζωή στο Νερό). Αναγνωρίζοντας τόσο τα επιτεύγματά μας όσο και τις αδυναμίες μας, μπορούμε να βελτιώσουμε τις στρατηγικές μας και να ενισχύσουμε τον αντίκτυπό μας, ενώ παράλληλα εντοπίζουμε τους βασικούς τομείς βελτίωσης, όπου οι προσπάθειες εφαρμογής των SDG της Ελλάδας είναι απαραίτητες για την πρόοδο. Για παράδειγμα, η πρόσφατη νομοθεσία για την παροχή δυνατότητας γάμου ομόφυλων ζευγαριών **δείχνει τη δέσμευση της Ελλάδας στον SDG 5 – Ισότητα των Φύλων**, που μπορεί να χρησιμεύσει ως παράδειγμα για άλλες χώρες να διδαχθούν από αυτήν. Ενώ είναι δελεαστικό να αποδώσουμε αυτές τις βελτιώσεις αποκλειστικά σε συγκεκριμένες πολιτικές ή πρωτοβουλίες, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τη πληθώρα των παραγόντων που επηρεάζουν την κατάσταση: αντί να υπονοούμε άμεση αιτιότητα, τονίζουμε τη σημασία των άλλων μέτρων στη διευκόλυνση αυτών των θετικών αποτελεσμάτων.

Καθώς η Ελλάδα προχωρά προς τη βιώσιμη ανάπτυξη, μια ισορροπημένη προοπτική αποκαλύπτει ότι αντιμετωπίζουμε τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες. Αντλώντας πληροφορίες από το SDR και αξιοποιώντας τις συλλογικές προσπάθειες, η Ελλάδα μπορεί να εντοπίσει τομείς επιτυχίας και ευκαιρίες για περαιτέρω βελτίωση, που θα καθοδηγήσουν τις μελλοντικές προσπάθειες προς τη βιώσιμη ανάπτυξη. Με τη διατήρηση κριτικής ματιάς, η πρόοδος θα καθοδηγείται και θα παραμένει ανοιχτή σε προσαρμογές, ενώ η Ελλάδα μπορεί να πλοηγηθεί στο μονοπάτι προς τη βιωσιμότητα με περισσότερη σαφήνεια.

Αναφορά: Sachs, J.D., Lafortune, G., Fuller, G. (2024). The SDGs and the UN Summit of the Future. Sustainable Development Report 2024. Paris: SDSN, Dublin: Dublin University Press.

Το παρόν άρθρο έχει γραφτεί από τον Ιπποκράτη Τσεβρένη, SDSN Greece Intern